

Justícia creativa: un camí cap a la igualtat?

Publicat per [Centre d'Informació i Documentació](#) [1] el 24/07/2019 - 10:03 | Última modificació: 24/07/2019 - 14:34

[Mark Banks](#) [2] | Rowman & Littlefield International

Moltes vegades s'entén la cultura com un vehicle adequat per tal d'aconseguir més justícia social, però què succeeix quan dins de la propia cultura no hi ha justícia? Banks reflexiona sobre els diferents escenaris on no es dona justícia dins de l'àmbit cultural. Què entén l'autor per justícia creativa? Dins del sector cultural es tracta sobretot aconseguir un clima d'igualtat i equitat d'oportunitats, on hi hagi una accés igualitari als recursos econòmics i en el reconeixement polític i social.

Posant el focus en els aspectes més rellevants del text, hi apareixen **tres que permeten entendre perquè es reivindica la necessitat de fer justícia creativa:**

- La crisi del **valor cultural** [3] : es reivindica **la importància de l'objecte cultural** i la revalorització d'aquest no només en el terreny de l'economia creativa sinó també des d'una perspectiva social. Es fa, precisament, des de la perspectiva de l'objecte perquè en ell es sintetitza la importància del valor cultural en tant que objectiu. No només és important revaloritzar l'objecte cultural des d'una perspectiva econòmica, sino que aquesta pot entrar dins de la importància social. Des de la vessant de la sociologia de la cultura s'ha tendit a relegar els objectes i el gust cultural com a quelcom merament subjectiu i estètic, i aquest fet ha provocat la pèrdua de valor de l'objecte i la producció. Conseqüentment, **la desvalorització de la cultura acaba provocant situacions de vulnerabilitat en l'àmbit laboral**, ja que inevitablement condueix a situacions de precarització laboral.
- Més enllà de l'economia: **l'economia creativa no ha de ser l'únic aspecte a tenir en compte** per a mesurar l'estat del món laboral cultural, ja que sense una mirada social on el concepte de justícia creativa pren plena rellevància no es poden denunciar situacions de desigualtat. Cada vegada són més evidents els estudis sobre la situació dels llocs de treball en el món cultural, on el context social i la formació determinen fortament les possibilitats d'aconseguir un lloc de treball. En aquest cas, prenen rellevància les institucions acadèmiques com ara les escoles d'art, les quals es troben regides per la **meritocràcia**. Per tant, les institucions acadèmiques generen una relació de complicitat amb el món laboral a l'hora d'accedir-hi amb igualtat d'oportunitats. Conseqüentment aquest tàndem fomenta l'acumulació de privilegis: si es posseeix una bona condició social després és més fàcil aconseguir una bona educació i com a resultat adquirir un bon lloc de treball.

- La justícia distributiva: derivat dels dos conceptes anteriors, Banks **proposa la justícia distributiva com a fórmula per identificar patrons de desigualtat** que es poden ocasionar per raó de gènere, ètnia, classe, etc. La justícia distributiva seria entesa com una eina per aconseguir incloure i comprendre cada context discriminatòri particular. Malgrat no aparèixer en cap moment en el text, la idea de justícia distributiva planteja semblances amb el concepte d'[interseccionalitat](#) [4] introduït per la teoria feminista. Incloure una mirada interseccionalitat a l'àmbit cultural podria ser un bon camí per tal de tractar d'una manera global i inclusiva les diferents formes de desigualtat que el sistema cultural perpetua.

Així doncs, **la justícia creativa ens presenta diversos reptes socials** per tal de millorar la cultura en totes les seves dimensions, des de la més objectiva fins la que té a veure amb l'àmbit laboral. Per tal de concloure les propostes anteriors, Banks s'inspira en la teoria de Nancy Fraser sobre la **justícia política** i la traslladada a l'àmbit de les indústries culturals:

- Millora de l'organització social que permeti al màxim nombre de persones procedents de **tots els espectres socials entrar i participar del món laboral cultural**.
- Un món laboral cultural on totes les persones haurien de ser tractades justament i pagades justament.
- Evitar que les persones entren a treballar en l'àmbit cultural en una situació de discriminació, i que disposen d'**igualtat d'oportunitats** i desenvolupament dins la feina.
- Finalment, també es considera de gran importància entendre les indústries culturals com a '**àrees democràtiques**' on les minories i els grups marginals puguin avançar en l'assoliment d'un representació justa i participativa.

En definitiva, la justícia creativa és una eina necessària per tal d'erradicar situacions de desigualtat d'oportunitats, però malauradament no podem perdre de vista el context general. Tot i semblar que la cultura és un espai més obert a la diversitat i a la igualtat d'oportunitats, el cert és que forma part d'un context global ple d'injustícies. És per aquest motiu que les desigualtats i manca de privilegis que es viuen dins del món cultural són situacions que es poden extrapolar i traslladar a un pla més general, convertint-se doncs en **una problemàtica més ampla** que requereix de solucions a més nivells. Tot i així, reflexions com la de Banks són necessàries per tal d'analitzar quina és la situació en concret de la cultura.

Podeu consultar aquest [llibre](#) [5] al [Centre d'Informació i Documentació](#) [6].

[Inicieu sessió](#) [7] o [registreu-vos](#) [8] per enviar comentaris

Categories: Sociologia de la cultura
Categories: Professions artístiques i culturals
Categories: Indústries culturals i creatives
Categories: Economia
Etiquetes: valor de la cultura
Etiquetes: igualtat
Etiquetes: justícia social
Etiquetes: treballadors de la cultura
Etiquetes: precarietat
Etiquetes: equitat
Etiquetes: mercat de treball
Etiquetes: professionalització
Etiquetes: desigualtat

- [9]

URL d'origen: <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2019/justicia-creativa>

Enllaços:

- [1] <http://interaccio.diba.cat/members/centre-dinformacio-documentacio>
- [2] <https://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?idx=au&q=mark+banks>
- [3] <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2017/valor-cultura-transformacio-control-social>
- [4] <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2018/cultura-drets-culturals>
- [5] https://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45931&query_desc=kw%2Cwrdl%3A%20mark%20banks
- [6] <https://www.diba.cat/web/cerc/cidoc>
- [7] <http://interaccio.diba.cat/>
- [8] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>
- [9] <http://interaccio.diba.cat/node/8023>